

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-15408-011
Otsuse kuupäev	13. mai 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Maarja Mere, Mari-Lii Piiskop
Tarbija	
Kaupleja	Litau Büroo OÜ, 10956646
Tarbija nõue	Teenustasu tagastamine.
Asja läbivaatamise aeg	16. apr 2021

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Kaupleja avaldas mais 2020 oma kodulehel ja ajakirjas reklaami raamatupidajatele aastakonverentsi korraldamisest 29.oktoobril 2020. Tarbija teatas osavõtu soovist veebi vahendusel ja sai kauplejalt tellimuse kinnituse. Kaupleja esitas 15.septembril 2020 tarbijale arve nr 20091592933 konverentsi tavapileti eest 190,80 euro tasumiseks; tarbija tasus arve.

22.oktoobril 2020 teatas kaupleja, et seoses koroonaviiruse levikuga ja terviseameti soovitustega toimub konverents üksnes veebi vahendusel. Samal päeval teatas tarbija kauplejale osavõtust loobumisest ning palus osavõtutasu tagastada. Kaupleja keeldus tasu tagastamisest, viidates ettemaksu tagastamise reeglitele ning tarbija võimalusele saada kokkulepitud teenus täies mahus.

Tarbija on seisukohal, et tal oli õigus konverentsil osalemisest loobuda ning nõuda ettemaksu tagastamist; tarbija nõuab kauplejalt 190,80 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja on seisukohal, et tarbija nõue on põhjendamatu. Kaupleja ei ole lepingut rikkunud. Avaldatud reklaamis on selgitatud, et koroonaviiruse leviku kasvades võib konverents toimuda üksnes veebis. Tarbijale on tehtud kõik konverentsi materjalid kättesaadavaks ning tal oli õigus ja võimalus otseülekandena toimunud konverentsil aktiivselt osaleda. Konverentsi materjalid on tarbijale jätkuvalt kättesaadavad. Tarbija pidi registreerumisel ja ettemaksu tasumisel arvestama asjaoluga, et konverents toimub üksnes veebis.

Komisjoni põhjendus:

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune õigussuhe käsunduslepingul. VÕS § 619 järgi kohustub käsundisaaja (konverentsi korraldaja) vastavalt lepingule osutama käsundiandjale (osaleja)

teenuseid, käsundiandja aga maksma selle eest tasu, kui selles on kokku lepitud.

Komisjon lahendab esmalt küsimuse selles, millistel tingimustel pooled lepingu sõlmisid, seejärel küsimuse selles, kas tarbija 22.oktoobri 2020 tahteavaldus lõpetas pooltevahelise lepingu ning otsustab siis ettemaksu saatuse.

Pooltel puudub vaidlus lepingu sõlmimise üle. Kuivõrd tarbija teatas kauplejale osavõtu (lepingu sõlmimise) soovist veebi keskkonnas, so kaupleja kodulehe kaudu, on lepingu sisu määratletud seal avaldatud reklaamiga.

Komisjonile esitatud tõendite järgi oli lepingu sõlmimise ajal, so 15.septembril 2020 kaupleja kodulehel nähtavaks tehtud konverentsil käsitatavad teemad ning konverentsi formaat. Avaldatud info järgi pidi konverents toimuma Kumu Kunstimuseumis koos samaaegse võimalusega osaleda veebikeskkonnas (online). Samal lehel oli avaldatud teave selles, et konverents võib toimuda üksnes veebikeskkonnas; seda juhul kui koroonaviiruse leviku tõttu on nakkusohu oluliselt suurenenud ja kehtestatakse piirangud.

Eelnevat kokku võttes ei saa komisjon nõustuda tarbija seisukohaga selles, et temaga sõlmitud lepingust tulenes kaupleja kohustus korraldada konverents tavapileti ostjatele (sh tarbija) igal juhul vahetus keskkonnas, so reklaamis väljakuulutatud ruumides. Kaupleja poolt avaldatud teabest pidi tarbija mõistma, et kaupleja sellekohane kohustus kehtib üksnes olukorras, kus koroonaviiruse leviku tase võimaldab nakkuse riski vältides siseruumidesse koguneda. Kumbki pool ei ole vaidluses tuginenud asjaolule, et planeeritud ajal võimaldas viiruse leviku tase korraldada siseruumis konverentsi ilma nakkusrisi suurendamata.

VÕS § 624 järgi lasub käsundisaajal kohustus teatada käsundiandjale kõigist käsundi täitmisega seotud olulistest asjaoludest, eelkõige nendest, mis võivad ajendada käsundiandjat juhust muutma, samuti andma käsundiandja nõudmisel talle teavet käsundi täitmise kohta. Teave selles, kas konverents toimub kahes formaadis (koolitusruumis ja veebis) või üksnes veebi vahendusel, on vaieldamatult oluline ning kaupleja pidi tehtavast valikust käsundiandjatele teatama.

Nagu eespool märgitud avaldas kaupleja teabe konverentsi toimumises võimalusest üksnes veebis samaaegselt konverentsist teatamisega. Vaidlust ei ole selles, et tarbija sai kauplejalt 22.oktoobril 2020 e-kirjaga põhistatud teate konverentsi toimumisest vaid veebi vahendusel. Seega on kaupleja teavitamiskohustuse mõistlikult ettenähtava aja raames täitnud. Arvestades lepingu tingimusi aga ka viiruse levikuga seonduva teabe andmist ühiskonnas üldiselt, ei olnud tarbijale saadetud teave üllatuslik ega tarbija õigusi rikkuv.

Tarbija teatas 22.oktoobril 2020 kauplejale, et soovib osalustasu tagastamist. Tarbija tugines avalduses asjaolule, et soovis osaleda konverentsil üksnes selle toimumisel vahetus keskkonnas. Komisjon hindab tarbija tahteavaldust kui lepingu erakorralise ülesütlemise avaldust.

VÕS §-st 631 järgi võib kumbki lepingupool käsunduslepingu üles öelda, kui ilmneb, et kõiki asjaolusid arvesse võttes ja mõlema lepingupoolle huvisid kaaludes ei või oodata, et lepingut üles öelda sooviv pool jätkaks käsunduslepingu täitmist kuni käsundi täitmiseni. Riigikohtu selgituste järgi võib viidatud sätte järgi käsunduslepingu ülesütlemise aluseks olla lepingu rikkumine, aga ka muu seadusest tuleneva kohustuse rikkumine või muu asjaolu, sh käsundiandja usalduse kaotus, mille tõttu ei saa oodata, et pooled täidavad lepingut edasi.

Komisjon selgitab, et olukorras, kus määratud tähtajaga tasulisest lepingust tekkinud kohustustest soovib vabaneda tarbija, peab tarbija tõendama, et esinesid lepingu erakorralise ülesütlemise eeldused.

Nagu eelpool selgitatud, nägi poolte vahel sõlmitud leping ette võimaluse, et konverents toimub üksnes veebikeskkonnas. Seega pidi tarbija lepingu sõlmimisel arvestama, et kaupleja sellekohase otsuse lepingus kokkulepitud tingimustel teeb. Komisjonile ei ole esitatud tõendeid, millest saaks järeldada kaupleja tehtud valiku põhjendamatust. Tarbija ei ole seadnud kahtluse alla kaupleja väiteid selles, et talle loodi veebikeskkonnas konverentsil osalemise võimalus. Seega ei ole alust pidada kaupleja käitumist lepingu rikkumiseks.

VÕS § 620 järgi peab käsundisaaja käsundi täitmisel tegutsema käsundiandjale lojaalselt ja käsundi laadist tuleneva vajaliku hoolsusega ning käsundiandja jaoks parima kasuga ning ära hoidma kahju tekkimise käsundiandja varale. Komisjoni arvates tuleneb lepingu olemusest ka kohustus hoiduda käsundiandja tervise kahjustamisest. Kaupleja on käsundi sisu arvestades lähtunud konverentsil osalejate parimatest huvidest ega ole kokkulepitust kõrvale kaldunud.

Komisjoni arvates ei ole tarbija poolt esile toodu hinnatav ka käsundiandja usalduse kuritarvitamisena; käsundisaaja on valiku tegemisel lähtunud lepingust ja rahva, sh tarbija ja tema lähikondsete ning teiste konverentsil osalejate tervise hoidmise ja kaitsmise vajadusest. Käsundislepingu olemuses sisaldub kõrgendatud hoolsus- ja lojaalsuskohustus, mida kaupleja on käsundisaajana järginud.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija 22.oktoobri 2020 lepingu ülesütlemise avaldus ei olnud sisuliselt põhjendatud ega lõpetanud lepingut. Pooled olid konverentsi toimumise ajal lepinguga seotud ning tarbijal oli õigus ja võimalus lepingu täitmiseks pakutu (osalemisvõimalus veebikeskkonnas) vastu võtta. Kaupleja on konverentsi korraldamisel ja tarbija teavitamisel lähtunud lepingus kokkulepitust; lepingu rikkumisele viitavaid asjaolusid ei ole.

VÕS §-de 619 ja 627 järgi on käsundisaajal õigus kokkulepitud tasule. VÕS § 628 järgi peab käsundiandja käsundisaajale hüvitama mõistlikud kulud, mida käsundisaaja on teinud käsundi täitmiseks ja mida ta võis vastavalt asjaoludele vajalikuks pidada, välja arvatud, kui kulud tuleb katta käsundisaaja tasu arvel. Eeldatakse, et tasu arvel kaetakse käsundisaajale käsundist tulenevate ülesannete täitmisel tavaliselt tekkivad kulud. Käsundisaaja võib enne käsundi täitmisele asumist nõuda käsundiandjalt mõistlikus ulatuses ettemakset tasu ja hüvitamisele kuuluvate kulude eest.

Komisjoni arvates ei ole tarbijal tasu tagastamise nõuet. Pooled olid konverentsi toimumise ajal lepinguga seotud. Tarbijale oli loodud võimalus saada kokkulepitud teenust täies mahus ja see võimalus on tarbijal jätkuvalt olemas. Tasu tagastamise nõude rahuldamine viiks sellises olukorras tarbija alusetule rikastumisele kaupleja arvel.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue konverentsil osalemise tasu tagastamises ei ole põhjendatud ja tuleb jätta rahuldamata.

Otsusele on lisatud komisjoni liikme eriarvamus.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Mari-Lii Piiskop
/allkirjastatud digitaalselt/

Maarja Mere
/allkirjastatud digitaalselt/